

Voedsel voor je bemestingsstrategie in de volleggrondssierteelt

Telers kunnen door het oordeelkundig inzetten van meststoffen planten optimaal laten groeien terwijl ze uitspoeling van nutriënten naar het leefmilieu voorkomen. Maar ook vroegtijdige stikstoftekorten kunnen voorkomen worden door inzicht in gewasopname, stikstofmineralisatie en gebruik van sensoren.

*Lore Schoeters (PCS)
Jolien Bracke (UGent, BDB)*

Bovengenoemde thema's vormden het onderwerp van het VLAIO-project 'Naar een duurzame stikstofbemesting in de volleggrondssierteelt met oog voor plantkwaliteit én milieu.'

Soort, dichtheid en leeftijd

De stikstofbehoefte verschilt van gewas tot gewas. Maar ook de leeftijd en de plantdichtheid is van groot belang. Als

er weinig bomen per hectare staan, zoals bij laanbomen, dan is de opname per hectare relatief laag, hoewel de opname per boom wel relatief groot kan zijn. Ook de leeftijd van het gewas speelt een belangrijke rol. Zaailingen nemen per plant zeer weinig stikstof op en ook per hectare blijft dit relatief weinig. In de onderstaande tabel vind je een schatting van de stikstofopname van

enkele gewassen. Bij planten die zijn blijven staan en dus al een uitgebreid wortelstelsel hebben, begint de stikstofopname reeds in april/mei.

Check de infofiches met gewasopnames op www.pcsierteelt.be > Publicaties > Stikstofbemesting.

Mineralisatie in de bodem

De bodem zelf kan veel stikstof leveren via mineralisatie. Vocht, warmte en zuurstof stimuleren dit proces. Mechanische onkruidbestrijding brengt zuurstof in de bodem en versterkt bijgevolg de mineralisatie. Hou hiermee rekening bij het kiezen van bemestingstijdstippen. Mechanische onkruidbestrijding kan zo bijvoorbeeld in het voorjaar een bemestingsdosis geheel of gedeeltelijk vervangen. In het najaar let je hier beter mee op om de hoeveelheid bodemstikstof (en dus het nitraatresidu) te beperken. Vanggewassen kunnen, zelfs bij late inzaai, de nitraatuitspoeling gevoelig verminderen. Op die manier gaat minder stikstof verloren en hoef je minder te bemesten.

Stalmest en compost stellen respectievelijk ongeveer 30% en 15% van hun stikstof vrij in het jaar van toediening. Dit wil zeggen dat er nog een behoorlijk percentage stikstof zal vrijkomen in de jaren nadien. Voor stalmest schatten we dit op nog 20% in het tweede jaar en 10% in het derde jaar. Voor groencompost hebben we geen gegevens over de stikstofvrijstelling in het tweede jaar, maar het staat vast dat je dit niet kan verwaarlozen. Die vrijstelling kan sterk variëren van jaar tot jaar. Weersomstandigheden, bodembewerkingen, maar ook de samenstelling van de stalmest of compost spelen een rol. Neem dus een bodemstaal om de stikstofvoorraad in de bodem op te volgen!

Inspelen op het weer

Plan een deel van je bemesting als bijbemesting. Zo kan je inspelen op de weersomstandigheden. Aan de hand van een bodemanalyse kan je bepalen hoeveel je nog moet bijbemesten. In de meeste teelten is 50 kg N/ha als startbemesting zeker voldoende.

Gebruik groenbemesters waar mogelijk, zoals tussen de rijen bij laanbomen, op een braakliggend perceel of op een perceel dat geoogst werd.

Sensoren om je bemesting op punt te zetten?

Sensoren kunnen een indicatie geven van het stikstofgehalte in de plant. De meetwaarden zijn echter soortspecifiek en variëren ook doorheen het seizoen. Bijgevolg moeten de waarden relatief geïnterpreteerd worden. Deze kunnen vergeleken worden met een referentieplot dat voldoende bemest wordt waar op hetzelfde moment metingen gedaan worden. Hou er rekening mee dat ook andere factoren zoals ziektes, droogtestress en andere nutriëntentekorten de gemeten waardes kunnen beïnvloeden. Sensoren kunnen dienen als hulpmiddel en wijzen op een onderliggend probleem, maar kunnen nooit zomaar tot een bemesting leiden.

Tabel 1: Stikstofopslag in de plant van verschillende referentiegewassen in kg N/ha

Soort	Leeftijd	N-opslag in de plant per hectare (kg N/ha)	
		Boven-gronds	Wortel
Bosplantsoen	zaailing	40 - 80	20 - 40
<i>Acer pseudoplatanus</i>	2-jarig	80 - 200	30 - 60
Sierheesters	stek	40 - 80	30 - 50
<i>Ligustrum ovalifolium</i>	2-jarig	200 - 300	0 - 50
<i>Prunus laurocerasus</i> 'Rotundifolia'	2-jarig	100 - 150	0 - 50
Laanbomen	1/1	20 - 30	10 - 20
<i>Tilia cordata</i>	meerjarig	30 -	20 -
Potchrysan		90 - 140	10 - 20

Bemestingsadvies

Een goede duurzame bemesting zorgt voor een optimale plantkwaliteit. Hierbij hou je rekening met de eigenschappen van plant, bodem en klimaat. Het is belangrijk om het organische stofgehalte en de pH op peil te houden en de nodige nutriënten toe te dienen. Stalmesttoedieningen van 15-24 ton/ha zijn voldoende, ook als deze slechts om de aantal jaar kunnen toegediend worden. Hogere dosissen leiden tot een minder efficiënte inbouw van het organisch materiaal in de bodem en tot een verhoogde uitspoeling van nutriënten. Grasachtige groenbemesters zijn ook een goede bron van organische stof.

Op www.pcsierteelt.be (Onderzoek > Projecten > Naar een duurzame stikstofbemesting in de sierteelt met oog voor plantkwaliteit en milieu) kan je verschillende tips rond duurzaam bemesten terugvinden.

Twijfel niet om de Adviesdienst Bemesting van het PCS te contacteren om samen te kijken hoe je jouw bemesting nog verder kan optimaliseren. ■

STUDIEDAG DUURZAME BEMESTING

Donderdag 5 december 2019 - 14.00 u
PCS, Destelbergen

Tijdens de studiedag zal je leren hoe je je gewas doordacht kan bemesten, optimaal voor plant én milieu en dit binnen het wetgevend kader.